Memo

Datum : 11 juli 2023

Aan : Leden van de gemeenteraad en fractievolgers

Van : Wethouder Mark Lauriks

Betreft : Memo n.a.v. toezeggingen 1387, 1389 en 1390 inzake raadsvoorstel "Proef Bijverdienbeloning voor deeltijdwerk"

Aanleiding
Bij de bespreking van het raadsvoorstel "Proef Bijverdienbeloning voor deeltijdwerk" in raadkamer op woensdag 5 juli jongstleden heb ik een vijftal toezeggingen gedaan (1386, 1387, 1388, 1389 en 1390). Een aantal daarvan (1387, 1389 en 1390) heb ik u toegezegd nog voor de besluitvorming per memo af te doen. Die memo treft u bij deze aan.

Toezegging 1387: Inkomensvrijlating arbeidsongeschikten

"Wethouder Lauriks zegt toe om voor besluitvorming over het voorstel via een technische memo de vragen te beantwoorden met betrekking tot de uitspraak van de Centrale Raad over de berekening van de inkomstenvrijlating."

Reactie

Het raadslid Bal van de fractie van DENK heeft in zijn bijdrage verwezen naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 24 augustus 2021 over de berekening van de inkomstenvrijlating. De invoering van een bijverdienbeloning voorziet in een onbelaste beloning voor deeltijdwerk en kent een andere juridische grondslag dan de inkomstenvrijlating waar de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep betrekking op heeft. Ter verduidelijking: inwoners die in deeltijd werken en een aanvulling ontvangen vanuit de bijstand, komen inderdaad in aanmerking voor de bijverdienbeloning.

De heer Bal heeft in zijn bijdrage ook de vraag gesteld hoe wij omgaan met een situatie waarbij iemand op of net boven de bijstandsnorm inkomsten ontvangt. Een terechte vraag, want inkomsten uit deeltijdwerk kunnen sterk schommelen. Het kan dus voorkomen dat een inwoner in een maand geen aanvullende bijstandsuitkering krijgt vanwege inkomsten uit arbeid die boven de bijstandsnorm uitkomen. Wij beëindigen de bijstandsuitkering dan niet. In deze betreffende maand 'blokkeren' wij de uitkering, dat betekent dat de uitkering in die maand niet wordt uitbetaald. Ontvangt de inwoner de maand die daarop volgt minder inkomsten, dan vullen wij die weer aan vanuit de bijstand. Pas na drie maanden van inkomsten boven de bijstandsnorm, beëindigen wij de bijstandsuitkering. Wanneer deze Arnhemmer dan in de maanden die daarop volgen toch onder bijstandsniveau komt, dan passen wij een versnelde en een versimpelde aanvraagprocedure toe.

Toezegging 1389: Verkenning "Werk moet lonen"

"Wethouder Lauriks zegt toe om per memo terug te komen op de vraag of het mogelijk is om terug te halen welke overwegingen er zijn geweest voor het college om geen verdere opvolging te geven aan de verkenning "werk moet lonen" en zo ja die te vermelden. En daarnaast te achterhalen wanneer voor het college duidelijk werd hoe de Amsterdamse bijverdienpremie precies was ingericht."

Reactie

In raadkamer heb ik op vragen van de heer Elfrink van de fractie van de SP aangegeven dat terugkijkend op een eerdere bespreking van de mogelijkheid om een Arnhemse 'bijverdienpremie' in te voeren (bij de

behandeling van motie 1014 “500 euro bijverdienen naast bijstand toestaan” in de maand juli van 2021) mijns inziens toen sprake is geweest van een ‘onvolmaakte’ uitwisseling van standpunten. Immers, de behandeling heeft zich toen toegespitst op het vraagstuk of het mogelijk zou zijn om €500,- bij te verdienen in de bijstand, zoals toen in Amsterdam het geval zou zijn. Dat was en is wettelijk niet mogelijk, en daarvan was ook geen sprake in de gemeente Amsterdam, dit beruste op een misverstand. Echter, de geest van de genoemde motie zoals die ook op te vatten is – zorgen dat mensen meer overhouden in de bijstand als ze meer gaan werken – is daarmee toen onvoldoende recht gedaan.

Wel is er rond bovengenoemde discussie een toezegging gedaan (toezegging 1004) om te verkennen welke mogelijkheden er dan wel waren om tegemoet te komen aan de wens om een vorm van bijverdienpremie mogelijk te maken. Die toezegging is afgedaan met een raadsbrief d.d. 28 september 2021 met daarin de mogelijke (onderzochte) opties. Die raadsbrief wordt afgesloten met de volgende tekst:

“Wij gaan er vanuit dat we u hiermee voldoende hebben geïnformeerd en dat u op basis van deze inzichten een koers kunt bepalen over het (stapsgewijs) introduceren van een bijverdienpremie in de gemeente Arnhem.”

Hierbij is het initiatief kennelijk verder bij de raad gelaten. Een voorstel vanuit het college is er nadien niet gekomen, tot dit moment (zie raadsvoorstel). Ik deel de mening van de heer Elfrink dat het zonde is dat er niet eerder een voorstel tot stand gekomen is.

Dan de vraag of terug te halen is op welk moment duidelijk werd hoe de Amsterdamse bijverdienpremie precies was ingericht. Op z’n minst moet dit het geval zijn geworden zijn in de periode tussen 21 juli 2021 en 28 september 2021, omdat in die tijd is verkend welke mogelijkheden er zijn voor een vorm van een bijverdienpremie n.a.v. toezegging 1004. Na deze verkenning is de gemeenteraad in de eerdergenoemde raadsbrief geïnformeerd.

Toezegging 1390: Terugvordering bijverdienbeloning

“Wethouder Lauriks zegt toe om voor besluitvorming over het voorstel de raad schriftelijk te bevestigen dat het college gedurende de proef te hoog uitgekeerde bijverdienbeloning niet gaat terugvorderen tenzij er overduidelijk sprake is van fraude/kwade opzet, door bijvoorbeeld een verkeerde opgave van inkomsten. De wethouder zal dit juridisch laten toetsen in het kader van de rechtszekerheid.”

Reactie

Hierbij bevestig ik nogmaals (schriftelijk) deze uitspraak. Het college zal eventueel te veel of ten onrechte uitgekeerde bijverdienbeloning niet terugvorderen, tenzij er overduidelijk sprake is van fraude/kwade opzet.

Overige toezeggingen

Op toezeggingen 1386 (“Evaluatie proef bijverdienbeloning”) en 1388 (“Bijverdienbeloning en BBZ en jongeren tot 27 jaar”) zal het college per raadsbrief terugkomen, zoals aangekondigd in de raadkamer.